

**БАШТАНСЬКИЙ РАЙОННИЙ СУД
МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

вул. Полтавська, 43 м. Баштанка Миколаївської області 56101
тел./ факс (05158) 2-62-54, e-mail inbox@bsh.mk.court.gov.ua

30.01. 2017 року № 297/17-вх.

**Голові апеляційного
суду Миколаївської області
О.П.Ржепецькому**

**АНАЛІЗ
застосування Баштанським районним судом Миколаївської області в II півріччі 2016 року положень ст. 22 та п.7 ч.1 ст. 247 КУпАП**

На Ваш лист від 27.01.2017 року Баштанський районний суд повідомляє, що протягом II півріччя 2016 року в 9 справах про адміністративне правопорушення було закрито провадження у справі у зв'язку із закінченням строків накладення адміністративного стягнення.

В переважній більшості вказаних справ причиною закриття провадження було те, що протоколи про адміністративні правопорушення надходили до суду вже після спливу передбачених ст. 38 КУпАП строків накладення адміністративного стягнення.

Щодо кількості справ, провадження по яким було закрито через закінчення строків накладення адміністративного стягнення за різними статтями КУпАП, то:

- за ст. 173-2 ч.1, 2 КУпАП – 4 справи;
- за ст. 130 КУпАП – 3 справи;
- за ст. 184 ч.2 КУпАП – 1 справа;
- за ст. 173 КУпАП – 1 справа.

Крім того, протягом II півріччя 2016 року на підставі ст. 22 КУпАП судом звільнено 1 особу по 1 справі за ст. 164 ч.1 КУпАП.

Щодо проблемних питань, які виникали під час застосування в даних справах положень ст. 22 КУпАП слід зауважити наступні.

Відповідно до ст. 22 КУпАП при малозначності вчиненого адміністративного правопорушення орган (посадова особа), уповноважений вирішувати справу, може звільнити порушника від адміністративної відповідальності і обмежитись усним зауваженням.

При цьому, під адміністративним правопорушенням ч.1 ст. 9 КУпАП розуміє протиправну, винну (умисну або необережну) дію чи бездіяльність, яка посягає на громадський порядок, власність, права і свободи громадян, на встановлений порядок управління і за яку законом передбачено адміністративну відповідальність.

Проте норми КУпАП не передбачають більш чіткого визначення малозначності адміністративного правопорушення як підстави звільнення від відповідальності та не встановлюють порядку застосування такого звільнення.

З процитованої ст. 22 КУпАП слідує, що за основу при визначенні діяння малозначним має прийматись саме об'єктивна сторона правопорушення (характер дії чи бездіяльності) та ступінь її суспільної шкідливості, при цьому будь-які адміністративні правопорушення вже мають нижчий ступінь суспільної небезпеки (суспільної шкідливості) порівняно зі злочинами, тобто як правопорушення в загально-правовому розумінні адміністративне правопорушення вже є малозначним порівняно зі злочином, тому постає проблема визначення ще менш суспільно шкідливого діяння з правопорушень, які законом і так віднесені до категорії правопорушень, які не несуть істотної шкоди охоронюваним законом інтересам та правовідносинам.

При цьому, якщо розділяти злочини та адміністративні правопорушення виключно за ступенем суспільної небезпеки (суспільної шкідливості) то стає очевидним дещо різний підхід до розуміння КК України та КУпАП малозначності діяння, так відповідно до ч.2 ст. 11 КК України малозначне діяння не є злочином, тобто в такому діянні відсутній склад злочину, а відповідно до ст. 22 КУпАП малозначне діяння все одно є адміністративним правопорушенням тому немає однозначних підстав для висновку про відсутність складу адміністративного правопорушення в малозначному діянні. В такому разі очевидно, що при констатації малозначності адміністративного правопорушення особа, що його вчинила все одно мала б бути визнана винною у його вчиненні (оскільки ст. 22 КУпАП оперує такими категоріями як «правопорушення», а не «діяння», і «правопорушник», а не «особа, яка притягається до адміністративної відповідальності»), проте чинний КУпАП цього не передбачає, оскільки ст. 280 КУпАП передбачає, що вина особи має встановлюватись при розгляді справи, проте ч.2 ст. 283 КУпАП, на відміну від положень ст. 374 КПК України, не містить вказівки на те, що рішення про винуватість особи має вказуватись в мотивувальній чи резолютивній частині постанови судді. Більш того при звільненні особи від адміністративної відповідальності та оголошенні їй усного зауваження справа закривається відповідно до ч.2 ст. 284 КУпАП.

Тому через відсутність чітких критеріїв малозначності адміністративного правопорушення виникає проблема при віднесенні конкретних діянь до правопорушень, за які слід накласти адміністративне стягнення, малозначних правопорушень або ж діянь, які взагалі не містять складу адміністративного правопорушення.

Крім того, хоч ст. 22 КУпАП і дає підстави вважати, що основним критерієм визначення малозначності правопорушення є саме об'єктивна сторона діяння, - в справі даної категорії суддею було враховано дані про суб'єкт правопорушення (так у справі №468/302/16-п про притягнення Гринько Н.С. до адміністративної відповідальності за ст. 164 ч.1 КУпАП за торгівлю бензином без відповідних документів та державної реєстрації як суб'єкта господарювання суддею враховано те, що особа не працює, має на утриманні неповнолітніх дітей, здійснює догляд за особою похилого віку, яка потребує стороннього догляду, каяття особи, її позитивну характеристику, невелику кількість проданого палива, що, на думку судді, свідчить про відсутність шкідливих наслідків для охоронюваних законом прав та інтересів), хоча ст. 22 КУпАП це прямо не передбачено, тому вказана проблема потребує додаткового нормативного врегулювання, оскільки, наприклад в КК України закріплено положення щодо того, що дані про особу інколи мають визначальне значення при вирішенні питань про звільнення від кримінальної відповідальності чи звільнення від покарання. В даному випадку слід зауважити ще й на тому, що хоч ст. 22 КУпАП і веде мову про малозначність правопорушення, тобто діяння (об'єктивну сторону), проте звільненню підлягає саме особа (суб'єкт), отже очевидно, що при прийнятті такого рішення дані про таку особу повинні мати суттєве значення.

При цьому, варто зауважити ще й на те, що згідно з практикою Європейського суду з прав людини провадження у справах про адміністративні правопорушення за своєю суттю є фактично кримінальним переслідуванням, а отже і при вирішенні питання про звільнення особи від адміністративної відповідальності цілком обгрунтовано можна керуватись закріпленими в КК України принципами, які регулюють питання звільнення від кримінальної відповідальності, оскільки положення КУпАП щодо цього мають очевидні прогалини.

Відсутність шкідливих наслідків для охоронюваних законом прав та інтересів як одна з підстав для висновку про малозначність діяння також виглядає обґрунтованою, проте, як вказано вище, відмінність адміністративного правопорушення від злочину саме в значно нижчій ступені суспільної небезпеки (суспільної шкідливості), більш того, переважна більшість адміністративних правопорушень є формальними складами та шкідливих наслідків не передбачають, отже відсутність таких наслідків все одно на наявність складу правопорушення не впливає.

З врахуванням описаної вище проблематики та недостатнього регулювання в нормах КУпАП подібних випадків нерозгорнутого обґрунтування підстав для звільнення особи від адміністративної відповідності через малозначність порушення очевидно слід уникати.

Додаток: копії постанов на 10 аркушах, таблиця за ст. 38 КУпАП, таблиця за ст. 22 КУпАП.

Голова
Баштанського районного суду

С.В. Янчук

вик. В.В. Муругов
М.Б. Застрожнов

Застосування положень пункту 7 частини 1 статті 247 КУпАП (закриття провадження у зв'язку з закінченням на момент розгляду справи про адміністративне правопорушення строків, передбачених статтею 38 КУпАП

н/п	стаття (частина) КУпАП у вчиненні правопорушення за якою було складено протокол	дата вчинення правопорушення	дата надходження протоколу у до місцевого суду	дата ухвалення постанови	причини відкладень розгляду справи	заходи реагування при надходженні до місцевого суду протоколу поза строком, передбаченого статтею 38 КУпАП та/або відкладення розгляду справ
1	ст. 173-2 ч.1	11.08.2015	10.09.2015 (вперше) 29.07.2016 (востаннє)	15.08.16	Розгляд не відкладався. Повернення протоколу на доопрацювання через залишення особою місця проживання	Повідомлення ОВС про необхідність встановлення місця перебування особи
2	ст. 130 ч.1	18.09.2016	13.12.2016	28.12.16	Розгляд не відкладався. Справа надійшла з іншого суду	
3	ст. 184 ч.2	20.07.2016	27.07.2016 (вперше) 27.10.2016 (востаннє)	14.11.16	Розгляд не відкладався. Повернення протоколу на доопрацювання, оскільки особа на проживала за вказаною в протоколі адресою	
4	ст. 173-2 ч.2	07.06.2016 15.05.2016	24.10.2016 (востаннє)	27.10.16	Розгляд не відкладався. Повернення протоколу через невиконання вимоги про доставку особи	
5	ст. 130 ч.1	10.06.2016	06.10.2016 (востаннє)	04.11.16	Розгляд не відкладався. Повернення протоколу на доопрацювання через його неналежне оформлення	
6	ст. 130 ч.1	29.08.2016	31.08.2016	07.12.16	Відставка судді, відрядження особи, хвороба особи	
7	ст. 173-2 ч.1	17.07.2016	29.08.2016 (востаннє)	10.11.16	Відставка судді, невиконання вимоги	

					про доставку особи	
8	ст. 173-2 ч.1	28.07.2016	29.08.2016	10.11.16	Відставка судді, невиконання вимоги про доставку особи	
9	ст. 173	25.07.2016	29.08.2016	02.11.16	Відставка судді	

Застосування положень статті 22 КУпАП

н/п	стаття (частина) КУпАП у вчиненні правопорушення за якою було складено протокол	дані, які свідчать про малозначність правопорушення
1	ст. 164 ч.1 КУпАП	особа не працює, має на утриманні неповнолітніх дітей, здійснює догляд за особою похилого віку, яка потребує стороннього догляду, каяття особи, її позитивна характеристика, невелика кількість проданого палива, що, на думку судді, свідчить про відсутність шкідливих наслідків для охоронюваних законом прав та інтересів